

Condemnats per no-res

Vint-i-sisè durant l'any © Mots per a la família - Jordi Castellet

Un home arriba davant el tribunal de Déu. El jutge diví passa pel llibre de la vida i no troba el nom de l'home. Així, doncs, li comunica que l'esperen a l'infern. L'home protesta: «però, per què? Jo no he fet res!» «Precisament -respon el pare del cel- és per això que allà baix t'has reservat un lloc!»

La interessant paràbola de l'home ric i Llätzer acostuma a deixar els seus oients furant molt de temps en la incomprensió (Lc 16,19-31). Per què aquell ric havia d'anar a l'infern? No es diu pas que hagués aconseguit les riqueses per trames i enganys, ni per robatoris ni estafes. Tampoc no es diu que sigui el responsable de la misèria de Llätzer. De fet, ni tan sols es diu que Llätzer li demanés ajuda i que ell s'hi negués. Encara més, tampoc no es diu que cometés cap crim o cap mala acció. Tot el que es diu és que li sobrava de tot. Un estat desitjable per a qualsevol ésser humà. Aleshores, per què rep un càstig tan sever?

Convé, doncs, precisar que la resposta a la qüestió es troba en el concepte que puguem arribar a tenir sobre el pecat. Recordem l'oració que vàrem aprendre a la catequesi: «Jo confesso a Déu totpoderós, que he pecat per culpa meua, de pensament, paraula, obra i omissió.» Hom peca, no tan sols en positiu sinó, i sobretot, en negatiu, és a dir, deixant de dir, de pensar o de fer el bé que és necessari. És aquell pensament tan catòlic, per dir-ho així: «si no ho fas tu, no ho farà ningú. Tan sols jo puc fer quelcom concret en una situació precisa.» El pecat d'omissió pot condemnar una persona a l'infern, perquè precisament ha permès la perpetuació de l'infern en aquest món.

Hi ha qui arriba a afirmar la no existència del cel o de l'infern. Darrera d'algunes frases tretes de context del ja sant Joan Pau II (+2005), que va dir que no es tractava de llocs sinó d'estats de l'esperit, alguns varen traduir que el cel i l'infern no existien. Per contra, el seu successor, Benet XVI va explicar que seria injust que no hi hagués un estat de càstig per als qui han obrat el mal, de reparació i de correcció del sofriment i del pecat. Encara més, ¿qui pot negar que hi hagi un infern, quan es veuen les atrocitats comeses pels homes, en casos de guerra, de fam i d'injustícies que es podrien molt bé estalviar o evitar? Si hi ha qui procura l'infern per als altres en aquest món, aleshores es pot pensar que Déu no els deixi incòlumes, sinó que els faci experimentar el sofriment causat. Ell sempre es reservarà l'última paraula

sobre la vida i la història dels homes.

Cal remarcar, aquí, dos elements més d'aquesta rica paràbola. El primer és la importància del llindar i el paral·lelisme que s'estableix entre ambdues distàncies, entre el món i l'inframón. Vegem-ho:

«²⁰Llätzer s'estava ajagut vora el seu portal amb tot el cos nafrat, ²¹esperant de satisfer la fam amb les engrunes que queien de la taula del ric; fins i tot venien els gossos a llepar-li les nafres. [...] ²⁶entre nosaltres i vosaltres hi ha oberta una fossa tan immensa, que ningú, per més que vulgui, no pot travessar d'aquí on som cap a vosaltres, ni d'on sou vosaltres cap aquí.»

Qui ha creat aquesta distància insalvable entre el cel i l'infern? No pas Llätzer sinó el ric, que tenia a les seves mans la possibilitat de construir ponts.

D'aquí la preferència de Crist pels pobres, de fet són els qui ens obriran les portes del cel. Els qui vivim en el primer món, tan sols per aquest fet, ja tenim una responsabilitat en l'assoliment del benestar i de les condicions de possibilitat de desenvolupament per a tothom. ¿No esdevé un marge insofrible la distància que separa les dues ribes del Mediterrani: entre la pau i la guerra, entre la societat i la fam, entre la misèria i el benestar? Darrera de cada infern terrenal s'hi amaga el cor d'una societat malalta que s'oblida de la necessitat de salvació.

El ric és tan pobre que sí, potser té diners, però no té nom. Per aquest motiu, ha rebut aquest relat el nom de «la paràbola de Llätzer i el ric Epuló», però es tracta d'un nom que no significa sinó «ric». Ens ha de cridar l'atenció que el protagonista, en canvi, rebi el nom de l'amic de Jesús, germà de Marta i de Maria.^{Jn 11-12} Un cop més, el Crist s'identifica amb els més desgraciats, pobres, desemparats i necessitats de la terra. «^{Mt 25,40}Tot allò que fèieu a un d'aquests petits, a mi m'ho fèieu.» No hi ha marge d'error ni de maniobra.

Segon i últim element a remarcar: la fe en la resurrecció. Creure sense veure.^{Jn 20,29} Si hom no vol, no accedeix a la fe. Encara més, una vida que se situa lluny del regne de Déu impedeix l'accés a la salvació. «^{Lc 16,31}Si no escolten Moisès i els profetes, tampoc no els convencerà cap mort que ressusciti.» La resurrecció de Crist serà, a fi de comptes, la pedra de toc per a l'accés a la vida plena en Déu, sinònim de la veritable vida bona que Déu vol per a l'home.

